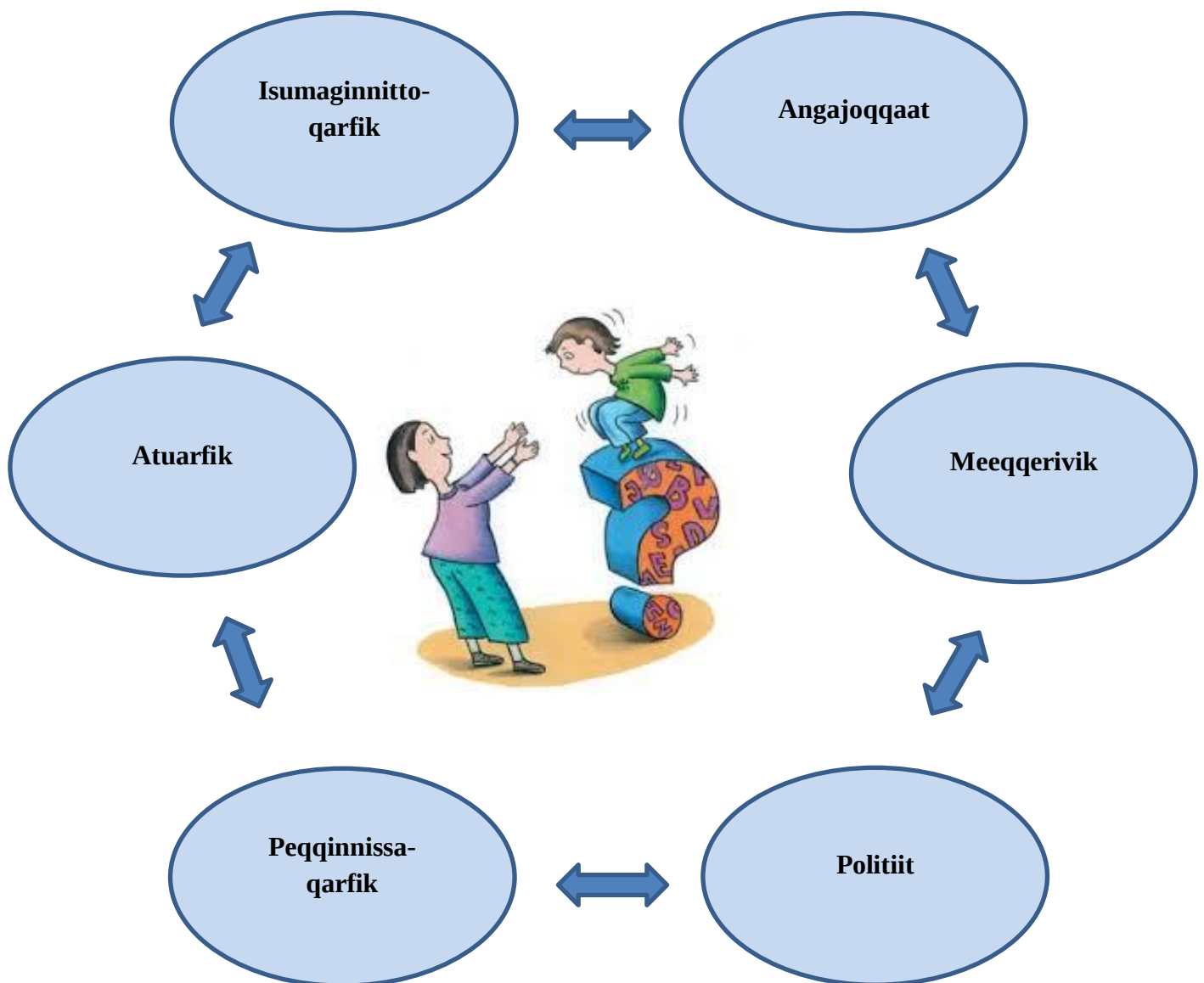

Meeraq ikiorniarlugu susasaqartut Ataatsimeeqatigiinnerat

Aallaqqaasiut

Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat, KANUKOKA meeqqat inuusuttullu ataatsimut isiginnittumik pisussaaffeqatigiissumillu sullinneqarnissaat anguniarlugu siunnersuusiortussanik Ataqtigiissaarisunik suleqatigiisitaliorsimavoq. Suleqatigiisitaq KANUKOKAmit, Kommuninit, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit aamma Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfimmit peqataaffigineqarpoq. Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfik peqataatitsinngitsoorpoq. Suleqatigiisitap isummersuutai, inassuteqaatai siunnersuutaalu najoqqutassiap uumap sananerani tunuliaqutsiisimapput. Martsimi 2013 Inatsisartunut qinersineq sioqqullugu KANUKOKAp najoqqutassiap piareersarnera unitsikkallarpaa Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut Inatsissaata nutaap qaqugu atuutilernissaa paasitserlugu, naatsorsuutigineqarmat inatsisissaq allanngutini annertuunik nassataqarumaartoq. Kingusinnerusumili paasinarsivoq inatsisissatut siunnersuut Inatsisartuni naammaasillugu suliarineqartinnagu nutaamik tusarniutigineqaaqqaassasoq. Tamanna tunngavigalugu KANUKOKAmit aalajangerneqarpoq ilitersuutit immersugassallu pisariaqartinneqartut naammassillugit sulianeqassasut, kommunit allallu meeqqanik inuusuttunillu sullissisuusut pisariaqartitatik naapertorlugit atorsinnaaniassammatigit.

Immersugassat makku sananeqarput:

- 1. Isumaalunnermi uuttuut**
- 2. Suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut – angajoqqaat suliffeqarfillu**
- 3. Suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut – suliffeqarfiit akornanni**
- 4. Meeraq pillugu nalunaaruteqarnermi immersugassaq**
- 5. Meeraq pillugu nalunaarutip tiganeranut uppersarsaat**
- 6. Angajoqqaat akuersinerat – paasissutissanik ingerlatitseqqiineq**
- 7. Angajoqqaanut paasissutissat – ataatsimiittarnerit pillugit**
- 8. Misissuinermi immersugassaq**
- 9. Susassaqtut ataatsimeeqatigiinneranni atugassatut immersugassaq**

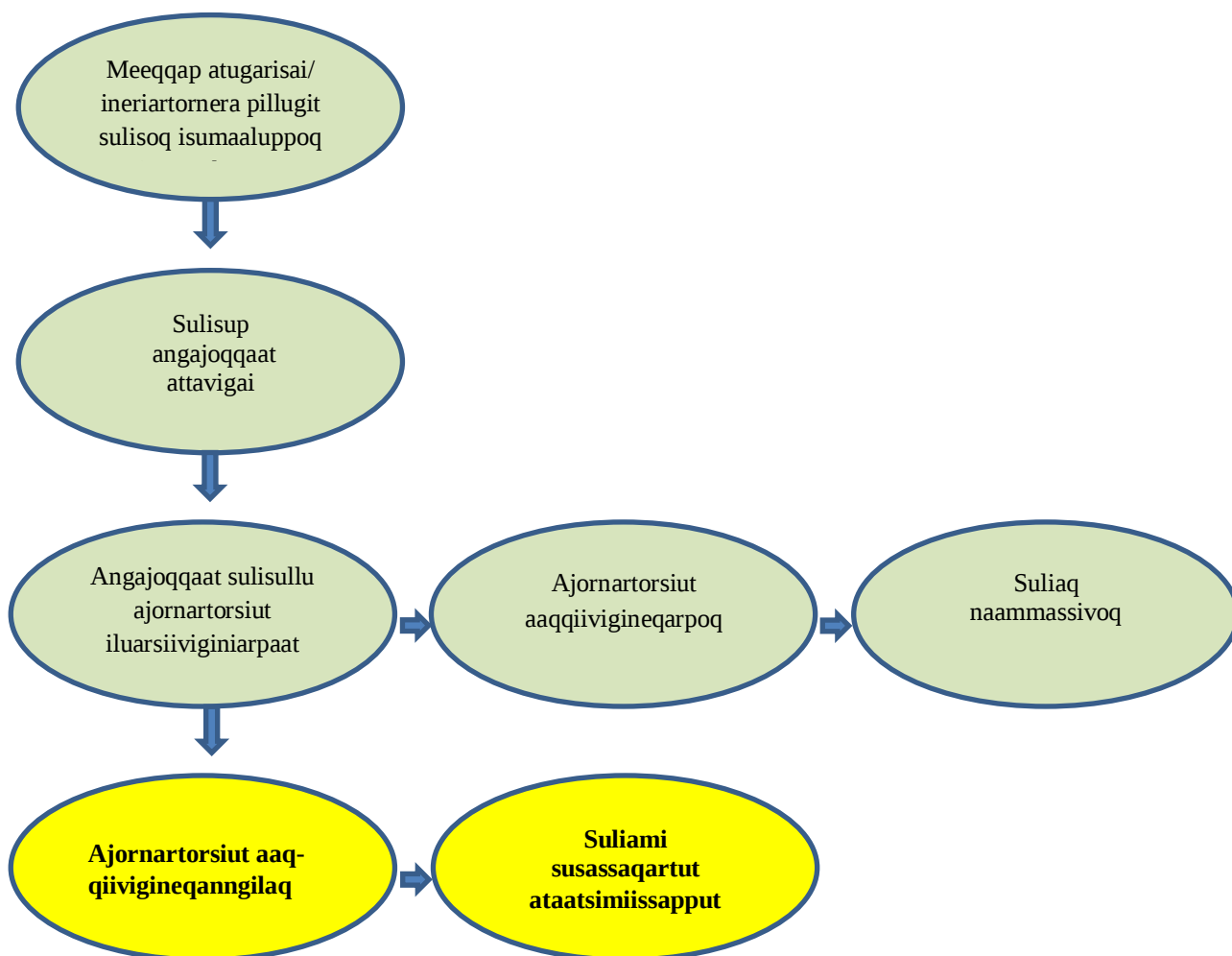
Siunertaa

Angajoqqaat suliffeqarfiillu meeqqanik inuusuttunillu sullissisut akornanni ataatsimut isiginninnerusumik pisussaaffiliisumillu suleqatigiinnissaq siunertaavoq. Malitassatut siunnersuutini takutinneqarpoq suleqatigiinneq qanoq ingerlanneqarsinnaanersoq, meeqqap ajornartorsiordermini pisariaqartitsinini naapertorlugu ikiorneqarnissaanik angajoqqaallu / ilaqutariit suleqatiginissaannik qulakkeerinittussaq. Meeqqap ajornartorsiutai aaqiivigineqassappata angajoqqaat/ilaqutariit suleqatiginissaat avaqqunneqarsinnaanngilaq.

Susassaqtut ataatsimeeqatigiinnissaat sioqqullugu susoqassava?

Ajornartorsiummik takunnittuusooq iliuuseqarnissaminut ajornartorsiutillu qaangerniarnissaanut peqataanissaminut akisussaavoq(-qataavoq). Sulisup nalileruniuk meeraq toqqissisimanngitsoq ineriartorneralu pitsaanngitsup tungaanut ingerlasoq, taava suleqatini qullersanilu peqatigalugit tamanna eqqartussavaat. Sulisup/suliffeqarfiup angajoqqaat meeqqallu oqaloqatigineqarnissaat isumagissavaa. Ajornartorsiut qaangerniarlugu sullissisut allat akulerutsittariaqarpata susassaqtut ataatsimiigiaqquneqassapput. Susassaqtut ataatsimeeqatigiinnissaat pitinnagu, paasissutissanik sulinermi taamaallaat atugassanik ingerlatitseqqiinnissamut angajoqqaat atsiorlutik akuersitinneraqqaassapput.

Suliaq qanoq ingerlanissaanik takussutissiaq:

Susassaqartut ataatsimiittarnerat

Suliani aaqqiissutissat, aalajangiinerit iliuuseqarnerillu ataatsimiinnerni qitiutinneqartarput. Ataatsimiinnerni peqataasut aaqqiissutissanik siunnersuusioqataallutillu oqalliseqataasarput. Susassaqartut ataatsimiinneranni pissutsit nutaamik nalilersorneqarlutillu aaqqiiviginiarneqarsinnaapput. Susassaqartut ataatsimeeqatigiittarneri peqataasut akornanni suleqatigiinnerulernermik kinguneqartarput. Meeqqap atugarisaanik isumaaluuteqarnermi suleqatigiinneq ataqatigiissaarinerlu iluaqutaasinnaasorigaanni ataatsimeeqatigiinneq atorneqassaaq. Angerlarsimaffiup kommunillu suliffeqarfiisa (soorlu meeqqeriviup, atuarfiup, isumaginnittoqarfiup) akornanni suleqatigiinneq pitsaavallaarunnaarsimappat, ataatsimeeqatigiinneq suleqatigiinnerup pitsaanerulernissaanut aqutissiuisinnaavoq.

Angajoqqaat akuersinerat sulinermi tunngaviliisuusaaq:

Susassaqaqtut ataatsimiinnerat piviusunngortinneqassaaq angajoqqaat paaseqatigalugit, taamaat-tumillu angajoqqaat ataatsimiinnerni peqataasassapput. Angajoqqaat suleqataanissamut piumas-suseqarneranni tapersersornissaat ajornannginnerusarpoq. Angajoqqaat peqquteqarlutik ataatsi-miinnerni peqataanngitsoorsinnaapput. Sulisut ulluinnarni meeqqamut assigiinngitsunik suliaqaqtut ataatsimut suliniuteqarlutik angusaqarluarsinnaasarnert angajoqqaat amerlanerit paasilluarsin-naasarpaat. Taamaattumik pingaaruteqarpoq paasissutissanik ingerlatitseqqiinissamut angajoqqaat atsiorlutik akuersissuteqarsimanissaat.

Peqataasut:

Ajornartorsiutip suunera sulisullu sorliit suliamut akulerusimanersut apeqqutaallutik , ataatsimiinneq peqataasunit suliamut attuumassuteqartunit inuttalersorneqassaaq. Angajoqqaat meeqqamik inuune-rannut ineriartornerannullu akisussaasuupput, tunngaviusumillu ataatsimiinnerni peqataasassallutik. Angajoqqaat akulerutsinneqassapput akisussaaqataaneq suleqatigiinnerlu qulakkeerumallugit. Ataatsimiinnerit ilaanni inuusuttuaqqat peqataatinnissaat iluaqutaasinnaavoq, pingaartumik siunis-saannut tunngasunik isumaqatigiissusiortoqassatillugu. Sulisut kikkulluunniit allat peqatigalugit aaqqiissuteqarnissaq qulakkeerniarlugu sulisunik meeqqamut susassaqaqtunik suliffeqarfinnit alla-neersunit ataatsimiigiaqqusisinnaapput. Meeqqap angajoqqaavisa saniatigut peqataasussat ukuna-ninngaaneersinnaapput:

- Meeqquerivik/Meeqqanik paarsisoq
- Sunngiffimmi ornittagaq
- Atuarfik
- Nunaqarfiit allaffiat (atuarfik/isumaginneq/meeqqanik paarsivik/peqqinnissaq)
- Ilaqutariinnik sullissivik
- Isumaginnittoqarfik
- PPR, Siunnersuisarfik
- Ilaqutariit meeqqanik paarsisartut
- Ulloq unnuarlu angerlarsimaffik (namminersorlutik oqartussat, kommunit, privatimik ingerlatat)
- Saaffik, Nuuk (meeqqanut kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasunut sullissivik)
- Peqqinnissaqarfik
- Kigutileriffik
- Politiit
- Pinerluuteqarsimasunik isumaginniffik (parnaarussaasimasut meeraat eqqarsaatigalugit)
- Peqatigiiffiit (meeqqat sumiginnarneqartut pillugit suliniuteqartut imaluunniit timersorneq atorlugu pitsaaliuineramik suliaqaqtut)
- Allat

Ataatsimiigiaqquneqartut tamarmik **peqataasussaatitaapput**. Angajoqqaat suleqataajumangippata, suliap qanoq ingerlariaqqinnissaa ataatsimeeqataasunit aalajangerneqassaaq. Meeqqamut pitsaaner-paaq anguniarneqartoq ataatsimeeqatigiinnit aallaavigineqassaaq.

Ajornartorsiutit:

Ajornartorsiutaasut allatorneqassapput, isumaginninnermut, misigissutsinut timiluunniit atorlugu aaqqitassat pineqarpata (peqataasunut ersersinniarlugu pissutsit qanoq isikkoqarnersut – nalinginnaasumimmi peqataasut suliffimminni namminneq atukkatik ilisimanerusarmatigit).

Aaqqiiniutissat:

Aaqqiiniutissatut siunnersuutit tamarmik allatorneqassapput. Ataqatigiissaarisup qulakkiissavaa peqataasut tamarmik isummaminnik annissinissaat aammalu suliamik qanoq isiginninnerisa isumaqarnerisalu pingaartinneqarnissaat. Aaqqiissutissatut siunnersuutit eqqartuiffigereerlugit, peqataasut peqatigiillutik aaqqiiniutissatut siunnersuutit piviusunngortikkusutatik toqqassavaat.

Aalajangiineq:

Susasaqartut ataatsimiittarnerini peqatigiilluni aalajangiisarneq aallaavigineqartassaaq. Pingaaruteqarpoq aaqqiissutissatut aalajangiinnerit peqataasunit piviusorsioertutut isigineqarnissaat. Pissusissamisoorpoq aaqqitassat nukinginnarnerit siulliullugit iliuuseqarfigineqarpata. Ataatsimiinnerni tullerni aalajangiinnerit siulii pitsaasuusimanersut nalilersorneqartassapput.

Ataqatigiissaarisoq:

Susasaqartut ataatsimiinneranni siullermi aalajangerneqassaaq kina suliami ataqatigiissaarisuus-sanersoq. Ataqatigiissaarisoq taannaasariaqanngilaq suliamik aallartitsisoq, taannaasinnaallunili akimut suleqatigiilluni suliap aaqqiissuunnissaanut piukkunnaateqartoq. Ataqatigiissaarisup suliassai makkuupput:

- Ataatsimiinnissamik piareersaasuullunilu ataatsimiigiaqqusisuussaaq
- Ataatsimiinnissami atugassaq immersugassaq paasissutissanik pigineqareersunik immersussavaa
- Ataatsimiinnermi aqutsisuussaaq
- Peqataasut suleqatigiinnerminni imminnut qanoq naatsorsuuteqarnersut ersarissitissavaa
- Ataatsimiinnermi aqutsisutut peqataasut imminnut ataqqinnittumik pissuseqarnissaat isumagissavaa
- Angajoqqaat ataatsimiinnermi peqataasinnaanngippata, ataqatigiissaarisup nalilissavaa ataatsimiinnissaq kinguartinneqassanersoq
- Suliniutit ataqatigiissassavai isumaqatigiissutillu piviusunngortinneqarnersut nakkutigalugit

Meeqqat/inuusuttuaqqat sorliit suleqatigiissutigineqassappat?

Sullinniakkat tassaapput meeqqat ukioqanngitsuniit 18-it tungaannut ukiullit. Suliassaq nutaaq katitertakkatut isikkoqarsinnaavoq – inissitassaq sorleq-una amigaataasoq? Meeqqap pissusilersuutimigut ajornartorsiornini ersersippagu angajoqqaavi/ilaqutai akulerutsinneqassapput, ajornartorsiutillu meeraq peqataatillugu aaqqiiviginiarneqassallutik. Meeqqat inuusuttuaqqallu aamma inuunerminni imaannaanngitsunik nalaataqarsinnaapput imaaliinnaq qaangersinnaanngisaminnik. Sullinniakkat tassaapput meeqqat inuusuttuaqqallu arlaannit isumaalugineqartut. Meeqqat inuusuttuaqqallu makkuninnga atugaqartuusinnaapput:

- Qaniginerpaasaminnik annaasaqarsimasut
- Angajoqqaavi avilersut/avissimasut
- Innarlerneqarsimasut (kinguaassiuutitigut, timikkut nakuuserfigineqarnikkut, misigissutsikkut)
- Paarinerlutat isumaginerlutallu
- Attaveqarniarnermikkut ajornartorsiutillit
- Atuanngitsoortartut
- Angajoqqaavi pisortaqaarfinnut attaveqarnissaminut aporfeqartut
- Angajoqqaavi (anaana ataataluunniit) tarnikkut nappaateqartut
- Ilaqutariit imigassamik atornerluisut
- Naamaartartut imigassartortartutulluunniit pasitsanneqarsimasut
- Innarluuteqartut, immikkut ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisut
- Sakkortuumik pissusilersortartut
- Aserorterisartut pinerlunniartalersimasullu
- Ilatsiinnartut nipaarlusullu
- Meeqquerivimmiittanngitsut/meeqqanik paarsisartumiinngitsut
- Nunaqaarfinni meeqqat, meeqqeriveqanngitsuniittut sammisasaqartitsiveqanngitsuniittullu
- Angajoqqaavi (anaana ataataluunniit) parnaarussivimmiittut
- “Siusinaartumik iliuuseqarluni” suliniutinut peqataareersut
- Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut inissinneqarsimallutik qimaasimasut
- Allatut isumaalunnartumik pissusilersortut

Isumassuilluartuni takussutissat makkuupput:

- Angajoqqaat meeqqaminut akisussaassuseqartut
- Angajoqqaat meeqqaminut soqutiginnittut
- Angajoqqaat meeqqamik ilaginissaannut piffissaqarlutillu piumassuseqartut
- Angajoqqaat meeqqaminnik nakkutiginilluartut paarsilluartullu
- Angajoqqaat meeqqaminut timikkut isumaginnilluartut (nerisasaqartitsisut, imissaqartitsisut, atisasaqartitsisut, siniffissaqartitsisut)
- Angajoqqaat meeqqaminut misigissutsikkut isumaginnilluartut (meeqqamik ineriartornissaanut periarfissiisut, asanninnermik misigititsisut, ataqatigiinnermik misigititsisut)
- Meeqqat inersimasunit isumassorneqarluartut

Meeqqap pisariaqartippaa: **☐ Takuneqarnissani ☐ Tusaaneqarnissani ☐**
Ammasumik pissuseqarfigineqarnissani ☐

Isumassorneqanngikkaangami:

- Meeraq tamanut tatiginnikkunnaartarpoq
- Meeraq imminut naleqanngitsutut isigilersarpoq
- Meeraq matujartulersarpoq/nipaarlunngortarpoq
- Meeraq sakkortuumik pissusilersulersarpoq

Meeraq angajoqqaaminit timimigut annersarneqartartoq imaluunniit kinguaassiuutitigut atonerlunneqartoq pasitsaanneqarpat paasineqarpalluunniit – tamanna ingerlaannaq isumaginnittoqarfimmut nalunaarutigineqassaaq. *Aamma takuuk skema 1. Isumaalunnermut uuttuut.*

Nalunaaruteqartarnermi ingerlariaatsit

Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. April 2003-meersoq, § 5 naapertorlugu kinaluunniit meeqqamik peqqissutsimigut ineriartornermigulluunniit navianartorsiortinneqarluni atugaqartinneqartumik paasisaqaruni kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqarnissaminik pisussaaffeqarpoq – nalunaaruteqarneq nalinginnaasumik Isumaginnittoqarfimmut ingerlatinneqartarpoq.

Kommunini periutsit assigiinngissinnaasarput, soorluttaaq nalunaarutigineqartut imarisaat assigiinngiaarsinnaasartut. Nalunaaruteqarnermi meeraq atuariartunngitsoortartoq pillugu isumaalunneq imaluunniit meeraq annertuumik sumiginnarneqartoq pineqarsinnaasarput. Taamaattumik pingaaruteqarpoq nalunaaruteqartoqartillugu suleriutsit tamanut ersarissuunissaat: *Suliassaq nutaaq qanoq suliarineqassava aamma suliaq ilisimaneqareersoq qanoq suliarineqassava? Nunaqarfinnit nalunaarutit qanoq ingerlanneqassappat? Nalunaarutit sulisumit sorlermit isumagineqassappat – meeqqanik inuusuttunillu sullissisumit? Qanoq sukkatigisumik qisuariartoqassava?*

Pingaartumik meeraq timimigut annersarneqartartoq imaluunniit kinguaassiuutitigut atonerlunneqartoq pasitsaanneqarluni paasineqarluniluunniit nalunaarutigineqarpat – illoqarfimmi nunaqarfinnilu ersarissunik suleriutsinik maleruartarialinnik peqartariaqarpoq. Suliani taama ittuni nalinginnaavoq Isumaginnittoqarfiup, Politiit, Peqqinnissaqarfiup allallu suliami pingaarnertut akulerusimasut qanimut suleqatigiittarnerat.

Kommunit oqarasuaataat:

Kommunit sumiiffinni ataasiakkaani suleqatigisartakkatik pingaernerit aammalu illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani attaveqarfissat aqqi allassimasuutigisinnaavaat taakkulu suleqatigisartakkaminnut tunniullugit. Aajuku kommunit nunaqarfiillu najoqqutarineqarsinnaasut:

Qaasuitsup Kommunia: Oqarasuaat 947800**Ilulissat** (aqutsiveqarfik)

Nunaqarfii: Saqqaq, Qeqertaq, Oqaatsut, Ilimanaq

Qaanaaq

Nunaqarfii: Savissivik, Qeqertat, Siorapaluk

Upernavik

Nunaqarfii: Kullorsuaq, Tasiusaq, Nuussuaq, Innaarsuit, Naajaat, Aappilattoq, Kangersuatsiaq, Upernavik Kujalleq, Nutaarmiut

Uummannaq

Nunaqarfii: Nuugaatsiaq, Illorsuit, Ukkusissat, Ikerasak, Saattut, Niaqornat, Qaarsut

Aasiaat

Nunaqarfii: Kitsissuarsuit, Ikamiut, Akunnaaq

Kangaatsiaq

Nunaqarfii: Attu, Iginniarfik, Niaqornaarsuk

Qasigiannugit**Qeqertarsuaq**

Nunaqarfia: Kangerluk

Qeqqata Kommunia: Oqarasuaat 702100**Sisimiut**

Nunaqarfii: Itilleq, Sarfannguit, Kangerlussuaq

Maniitsoq

Nunaqarfii: Kangaamiut, Atammik, Napasoq

Kommuneqarfik Sermersooq: Oqarasuaat 367000**Nuuk** (aqutsiveqarfik)

Nunaqarfii: Kapisillit, Qeqertarsuatsiaat

Paamiut

Nunaqarfia: Arsuk

Tasiilaq

Nunaqarfii: Kuummiut, Sermiligaaq, Kulusuk, Isortoq, Tiniteqilaaq

Illoqqortoormiut**Kommune Kujalleq: Oqarasuaat 704177****Qaqortoq** (aqutsiveqarfik)

Nunaqarfii: Eqalugaarsuit, Saarloq, Qassimiut

Narsaq

Nunaqarfii: Narsarsuaq, Igaliku, Qassiarsuk

Nanortalik

Nunaqarfii: Alluitsup-Paa, Aappilattoq, Narsaq Kujalleq, Tasiusaq, Ammassivik

Kommunit ataaniipput: Meeqqeriviit, illoqarfinni nunaqarfinnilu atuarfiit, sunngiffimmi meeqqat ornittagaat, PPR-siunnersuisarfiit, Ilaqutariinnut sullissiviit, Piareersarfiit il.il. **Sumiiffinni ataasiakkaani suleqatigisartakkat:** Peqqinnissaqarfik, Politiit, Qimarnuiit, Ulloq unnuarlu meeqqanut inuusuttunullu angerlarsimaffiit allallu.

Attaveqarfiusinnaasut nittartagaat:

Qaasuitsup Kommunia www.qaasuitsup.gl

Qeqqata Kommunia www.qeqqata.gl

Kommuneqarfik Sermersooq www.sermersooq.gl

Kommune Kujalleq www.kujalleq.gl

KANUKOKA, Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat www.kanukoka.gl

Namminersorlutik Oqartussat www.naalakkersuisut.gl (tassani Naalakkersuisoqarfiit assigiinngitsut nassaarineqarsinnaapput)

Saaffik www.saaffik.gl (meeqqanut kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasunut sullissivik)

Meeqqat piginnaatitaaffii pillugit sullissivik www.mio.gl

Peqqinnissaqarfik www.peqqik.gl

Kalaallit Nunaanni Politiit www.politi.dk

Pinerlutsaaliuinerlut Siunnersuisoqatigiit www.pisiu.gl

Pinerluuteqarsimasunut isumaginniffik www.kriminalforsorgen.gl

Sullissivik www.sullissivik.gl